

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 7g/2026

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul
142 alin. (2) din Codul de procedură penală

*(competența instanței de judecată de a refuza dispunerea unei expertize
suplimentare (II))*

CHIȘINĂU
19 februarie 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea nei Emilia Cazacu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 21 ianuarie 2026,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 19 februarie 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „[...] se constată inoportunitatea dispunerii expertizei judiciare solicitate de către părți [...]” din articolul 142 alin. (2) ultima teză din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Gheorghe Postolachi, în interesele dlui Andrei Cociorba, parte în dosarul nr. 1-249/2014, pendinte la Judecătoria Căușeni.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecător Aurelia Pleșca de la Judecătoria Căușeni, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Căușeni, sediul Bender (Varnița), se află cauza penală de acuzare a dlui Andrei Cociorba de comiterea infracțiunii de încălcare a regulilor de securitate a circulației rutiere sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, care a condus la vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.

4. În procesul de examinare a cauzei, dl avocat Gheorghe Postolachi, în interesele dlui Andrei Cociorba, a solicitat efectuarea unei expertize auto-tehnice suplimentare. Printr-o încheiere din 19 decembrie 2025, instanța a respins demersul.

5. La 5 ianuarie 2026, Gheorghe Postolachi, în interesele dlui Andrei Cociorba, a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „[...] se constată inoportunitatea dispunerii expertizei judiciare solicitate de către părți [...]” din articolul 142 alin. (2) din Codul de procedură penală.

6. Printr-o încheiere din 5 ianuarie 2026, judecătorul cazului a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia. Totodată, instanța de judecată a suspendat examinarea cauzei până la soluționarea excepției de neconstituționalitate.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.”

Articolul 24 Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică

„(1) Statul garantează fiecărui om dreptul la viață și la integritate fizică și psihică.

(2) Nimeni nu va fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante.

(3) Pedepsa cu moartea este abolită. Nimeni nu poate fi condamnat la o asemenea pedeapsă și nici executat.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...].”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Articolul 114 Înfăptuirea justiției

„Justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești.”

8. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală, adoptat prin Legea nr. 122 din 14 martie 2003, sunt următoarele:

Articolul 142 Temeiurile pentru dispunerea și efectuarea expertizei judiciare

„[...]”

(2) Părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sînt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor. În acest caz, organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată este obligată să remită instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară materialele necesare efectuării expertizei judiciare. Raportul de expertiză judiciară întocmit la cererea părților se prezintă de către parte organului de urmărire penală, procurorului sau instanței de judecată, se anexează la materialele cauzei penale și urmează a fi apreciat în coroborare cu alte probe. În cazul în care, reieșind din concluziile formulate de experți în rapoartele de expertiză judiciară anterioare, **se constată inoportunitatea dispunerii expertizei judiciare solicitate de către părți**, iar efectuarea unei alte expertize judiciare va condiționa tergiversarea procesului penal, organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată respinge cererea părților.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul excepției susține că dispozițiile contestate nu sunt previzibile și îi oferă instanței de judecată o marjă de discreție excesivă la stabilirea caracterului oportun al efectuării unei expertize judiciare suplimentare.

10. Autorul sesizării afirmă că, la respingerea unei astfel de cereri, norma contestată obligă instanța de judecată să analizeze rapoartele de expertiză anterioare și să se antepună cu privire la utilitatea unei probe înainte de administrarea acesteia. Sub acest aspect, judecătorul ar substitui partea în proces în aprecierea utilității probei.

11. Autorul excepției consideră că prevederea contestată limitează dreptul părților la apărare și la un proces echitabil, contrar articolelor 4, 20, 21, 24, 26, 54 și 114 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

14. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de avocatul părții în proces. Astfel, Curtea constată că ea este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză penală în care instanța de judecată a respins cererea avocatului privind dispunerea unei expertize judiciare suplimentare. În aceste condiții, Curtea reține că este competentă să continue examinarea sesizării în cauză.

16. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă textul „[...] se constată inoportunitatea dispunerii expertizei judiciare solicitate de către părți [...]” din articolul 142 alin. (2) din Codul de procedură penală. Curtea observă că, deși autorul excepției a contestat un alt text al articolului menționat, criticile formulate sunt similare celor examinate de Curte în Decizia nr. 164 din 1 decembrie 2022. În asemenea cazuri, Curtea verifică dacă sesizarea conține argumente noi sau dacă există circumstanțe de ordin general care să justifice o altă soluție privind admisibilitatea (a se vedea DCC nr.152 din 17 noiembrie 2022, § 17; DCC nr.110 din 12 septembrie 2024, § 17).

17. Autorul sesizării susține că prevederile contestate încalcă articolele 4 (*drepturile și libertățile omului*), 20 (*accesul liber la justiție*), 21 (*prezumția nevinovăției*), 24 (*dreptul la viață și la integritate fizică și psihică*), 26 (*dreptul la apărare*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) și 114 (*înfăptuirea justiției*) din Constituție.

18. În jurisprudența sa, Curtea a subliniat că articolele 4 și 54 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul excepției de neconstituționalitate trebuie să demonstreze, în mod argumentat, existența unei ingerințe în drepturile garantate de Constituție (DCC nr. 150 din 2 octombrie 2025, § 23).

19. Referitor la articolele 21, 24 și 116 din Constituție, Curtea observă că autorul excepției nu a prezentat argumente care să demonstreze incidența acestora în prezenta cauză.

20. Referitor la pretinsa încălcare a articolelor 20 și 26 din Constituție, autorul pretinde că prevederea contestată îi oferă instanței de judecată o marjă discreționară prea largă la determinarea oportunității efectuării unei expertize judiciare suplimentare.

21. Sub acest aspect, Curtea constată că în Decizia nr. 164 din 1 decembrie 2022 a analizat dacă competența instanței de judecată de a examina oportunitatea dispunerii unei expertize judiciare suplimentare afectează drepturile garantate de articolele 20 și 26 din Constituție.

22. În Decizia menționată, Curtea a notat că rolul instanței de judecată este de a evalua necesitatea dispunerii unei expertize judiciare suplimentare în funcție de circumstanțele cauzei și de noile întrebări formulate de părți. Curtea a notat că

instanța de judecată nu dispune de o marjă discreționară nelimitată atunci când decide oportunitatea efectuării sau a neefectuării expertizei suplimentare, ci trebuie să justifice inoportunitatea dispunerii unei noi expertize, pe de o parte, și să verifice dacă aceasta afectează celeritatea procesului penal, pe de altă parte (a se vedea §§ 25-32 din Decizie).

23. Curtea constată că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, exigența unui proces echitabil nu-i impune instanței de judecată obligația de a dispune efectuarea unei expertize sau a oricărei alte măsuri de anchetă doar pentru că o parte a solicitat acest lucru. În cazul în care apărarea insistă ca instanța să audieze un martor sau să obțină alte probe (cum ar fi, de exemplu, un raport de expertiză), le revine instanțelor naționale să decidă dacă este necesar sau recomandabil să accepte acele probe pentru a fi examinate în cadrul procesului (a se vedea *Gaggl v. Austria*, 8 noiembrie 2022, § 49).

24. Având în vedere faptul că nu au intervenit elemente noi care să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții, atât soluția, cât și considerentele menționate în Decizia nr. 164 din 1 decembrie 2022 rămân valabile pentru această cauză. Prin urmare, pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 27 alin. (2) și (3) lit. b), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „[...] se constată inoportunitatea dispunerii expertizei judiciare solicitate de către părți [...]” din articolul 142 alin. (2) din Codul de procedură penală, ridicată de dl avocat Gheorghe Postolachi, în interesele dlui Andrei Cociorba, parte în dosarul nr. 1-249/2014, pendinte la Judecătoria Căușeni, sediul Bender (Varnița).

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 19 februarie 2026

DCC nr. 23

Dosarul nr. 7g/2026